

De droom van Rebecca

“Verban leprapatiënten niet langer uit je gemeenschap”

“Mijn kleinkinderen durven mij te knuffelen. Op die momenten ben ik het gelukkigst”, zegt een stralende Rebecca (58). Ze kijkt door lepra terug op een hard leven van isolement en verstoting. Maar dankzij Damiaanactie is het tij gekeerd.

In Ogbomosho, een stad in de staat Oyo in het zuidwesten van Nigeria, ligt een dorp waar leprapatiënten samenwonen. Het lijkt een beetje of de tijd er is stil blijven staan. Toch is er de voorbije jaren zoveel veranderd. Daar kunnen de 50-tal inwoners, die er al 20, of soms meer dan 30 jaar verblijven, over getuigen. Damiaanactie renoveerde alle huizen, bouwde er een ziekenhuis, zorgde voor stromend water en toiletten en legde elektriciteit. Een wereld van verschil voor de bewoners.

Een van de inwoners van het dorp is Rebecca (58). Je vindt haar bijna altijd op haar stoel voor haar lemen huisje, waar ze naar de radio luistert of met haar burens praat. Lepra heeft geen medelijden gehad met haar lichaam. Door de ziekte ontstond er auto-amputatie van haar vingers en tenen, waardoor haar voeten en handen afstompten. Bovendien is ze op één oog blind. Maar haar andere oog glanst dubbel zo hard om dat verlies te compenseren. Want ondanks haar ziekte straalt Rebecca kracht en trots uit. Als ze lacht, licht haar hele gezicht op. Het leven is de voorbije jaren voor Rebecca dan ook veel aangener geworden. Ze kan naar de markt in het dichtstbijzijnde stadje en krijgt bezoek van mensen van buiten haar dorp.

“Dat was jaren geleden ondenkbaar”, zegt ze. “Hardnekkige stigma’s hebben ons het grootste deel van ons leven verdoemd tot eenzaamheid en isolement.” Alle vreugde verdwijnt en haar stem wordt hard als ze over vroeger praat.

Vervloekt

Rebecca was 18 jaar toen ze een zweer op haar been ontdekte die maar niet wou genezen. “Ik wist niet wat er aan de hand was. Ook mijn vader had geen idee. Op een bepaald moment merkte ik dat ik nog weinig gevoel had in mijn handen, maar ook de dokter kon me niet vertellen wat het probleem was.”

“Ik trouwde, ging bij mijn man wonen en toen ik twintig jaar was werd mijn zoon geboren. Het was in die periode dat ik alsmaar meer symptomen kreeg. Vooral de grote zweer op mijn voet baarde me zorgen.”

“Toen mijn man de zweer zag liet hij me vallen als een baksteen. Ik ging dus weer bij mijn vader wonen, samen met mijn baby. Maar een warm welkom kreeg ik er niet. De hele buurt meed mij als de pest, ze zeiden aan mijn vader dat hij maar beter geen vervloekt,

rottend kind in huis kon nemen. Gelukkig nam mijn stiefmoeder het altijd voor me op. Zij verzorgde me alsof ik haar eigen kind was. Zonder haar was ik waarschijnlijk gestorven. Zij zette mij gewoon bij haar eigen kinderen aan tafel, en vertelde hen dat het belangrijk was om solidair te zijn.”

“Maar het mocht niet baten. Niemand wou nog bij ons over de vloer komen. Uiteindelijk bleven zelfs de klanten weg uit de winkel van mijn vader. Oh, wat haatten ze me. De situatie werd onhoudbaar. Ook de zweren werden alsmaar erger, ik werd constant omringd door vliegen. Mijn familie besloot mij naar Ogbomoshó te brengen; op dat moment vermoedden we wel wat er aan de hand was. De dokter in Ogbomoshó bevestigde onze vrees: ik had lepra.”

Alleen op de wereld

“Ik kreeg samen met mijn baby een plaats toegewezen in deze gemeenschap waar leprapatiënten samenwonen. Het was vreselijk. Dankzij Damiaanactie hebben we hier vandaag een stevig en hygiënisch huisje, maar destijds stonden hier enkel lekkende, vervallen krotten. Ik herinner me als de dag van gisteren het moment waarop mijn familie me hier afzette en weer vertrok. Ik kon niet stoppen met huilen.”

“Ik voelde me alleen op de wereld. Mijn man bezocht mij nooit. In het begin kwam mijn familie af en toe eens langs, maar die bezoeken werden steeds schaarser. Aanvankelijk verliet ik de gemeenschap een keer per jaar om mijn familie te bezoeken, maar toen mijn vader overleed had ik daar niets meer te zoeken. Bovendien kenden we verhalen van mensen met lepra die vermoord werden toen ze even het kamp verlieten om familie te bezoeken.”

“Het stigma was zo immens groot. De mensen die via de grote weg voorbij het kamp passeerden bedekten hun neus of draaiden hun gezicht weg. Bovendien wou geen enkele handelaar hier voedsel verkopen. Ik heb het dan ook vaak moeilijk gehad om mijn zoon te kunnen voeden. Elke dag bad ik tot God en vroeg ik hem om voor mijn kind te zorgen.”

“Voor mijn zoon was het ook niet gemakkelijk om een mama met lepra te hebben. Hij ging naar school in de dichtstbijzijnde stad, maar vertelde aan niemand waar hij woonde. Hij zei nog liever dat zijn moeder dood was dan te moeten vertellen dat ze lepra had. Want hij wist: zodra ik dat doe, heb ik geen vrienden meer.”

Veel verandering

“Gelukkig is er intussen veel veranderd, en dat is dankzij het werk van Damiaanactie. Zij informeerden de bevolking en vertelden dat de ziekte helemaal niet zo besmettelijk is. Maar ook dat wij intussen genezen zijn, ook al vertonen we nog symptomen. Stilletjes aan kwamen de handelaars ook hier verkopen, en meer en meer krijgen we bezoek van de mensen uit de buurt die niet getroffen zijn door de ziekte. Gisteren heb ik samen met een vrouw uit de stad yam gegeten. Dat was vroeger ondenkbaar.”

“Ook mijn zoon Alfred maakt er geen geheim meer van dat zijn moeder lepra heeft. Om de andere dag komt hij langs met mijn kleinkinderen Prise (4) en Joy (bijna 2). Zij hebben geen schrik om mij te knuffelen. Op die momenten ben ik het gelukkigst.”

“Als Damiaanactie dit werk blijft voortzetten zullen mensen die de diagnose krijgen misschien niet meer in een aparte gemeenschap gaan wonen. Maar zullen zowel zij als hun omgeving beseffen dat ze gewoon thuis verder kunnen leven. Dat is mijn droom.”